

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

05 червня 2025 р.

м. Львів

№ 63/12-рк/к

Кутська селищна рада,
(інформація з обмеженим доступом)

Про припинення бездіяльності, що містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

1. Предмет рекомендацій

- (1) Бездіяльність Кутської селищної ради Косівського району Івано-Франківської області в особі виконавчого комітету, яка полягає у не проведенні на території населених пунктів, на які поширюються повноваження Кутської селищної ради, конкурсів на визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів / суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг) у встановленому законодавством порядку, містить ознаки порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що може призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території Кутської територіальної громади Івано-Франківської області.

2. Суб'єкт, якому надаються рекомендації

- (2) Західним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) у ході здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції встановлено наступне.
- (3) Згідно з відомостями, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань Кутська селищна рада рада Косівського району Івано-Франківської області (далі – Кутська селищна рада) є юридичною особою, ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом).
- (4) Відповідно до частини другої статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- (5) Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 714-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Івано-Франківської області» село Кути є адміністративним центром Кутської

територіальної громади, до складу якої входять Великорожинська, Малорожинська, Розтоківська, Слобідська, Старокутська, Тюдівська територіальні громади.

- (6) Відповідно до абзацу другого частини четвертої статті 8 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» юридична особа – сільська, селищна, міська рада, розміщена в адміністративному центрі об'єднаної територіальної громади, є правонаступником прав та обов'язків всіх юридичних осіб – сільських, селищних, міських рад, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, з дня набуття повноважень, сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою.
- (7) Відповідно до статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», виконавчий комітет селищної ради входить до системи місцевого самоврядування.
- (8) Згідно із статтею 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи. Виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах рад є підконтрольними і підзвітними відповідним радам, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади – також підконтрольними відповідним органам виконавчої влади.
- (9) Виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад, згідно з статтею 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи, які підконтрольні і підзвітні відповідним радам, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади - також підконтрольними відповідним органам виконавчої влади.
- (10) В територіальних межах Кутської територіальної громади повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Кутською селищною радою та її виконавчим комітетом.
- (11) Виконавчий комітет Кутської селищної ради не є самостійною юридичною особою.
- (12) Частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що, зокрема, органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (13) Отже, реалізація Кутською селищною радою в особі виконавчого комітету покладених на неї повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. Нормативно-правове регулювання

- (14) Відносини, пов'язані з діяльністю суб'єктів господарювання на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів (до липня 2023 року – ринок послуг з вивезення побутових відходів), регулюються Законом України «Про управління відходами» (до 09.07.2023 Законом України «Про відходи»), Законом України «Про житлово-комунальні послуги» та Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» (зі змінами), а також відповідно до низки підзаконних нормативних актів, зокрема, Порядку проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2023 № 918 (далі – Порядок № 918) (раніше – Порядок проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 (далі – Порядок № 1173), яка втратила чинність 30.08.2023) та Правилами надання послуги з

управління побутовими відходами, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 (далі – Правила № 835) (Правилами надання послуг з поводження з побутовими відходами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 (далі – Правила № 1070), які втратили чинність 15.08.2023).

3.1. Закон України «Про відходи» та інші нормативно-правові акти, які діяли у період чинності цього Закону

- (15) Частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що, зокрема, органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (16) Поводження з побутовими відходами в Україні здійснюється відповідно до державних норм і стандартів. Ці правила закріплені у законах України «Про житлово-комунальні послуги», «Про відходи» (втратив чинність 09.07.2023) та «Про місцеве самоврядування в Україні».
- (17) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про відходи» поводження з відходами – це дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.
- (18) Відповідно до Закону України «Про відходи» послуги з поводження з побутовими відходами – послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, що надаються в населеному пункті згідно з правилами благоустрою території населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування.
- (19) Статтею 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (в редакції від 02.04.2020) визначалося, що послуга з поводження з побутовими відходами є комунальною послугою, яка, у свою чергу, належать до житлово-комунальних послуг.
- (20) Статтею 25 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (в редакції від 02.04.2020) передбачалося, що послуга з поводження з побутовими відходами надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з поводження з побутовими відходами, що затверджуються Кабінетом Міністрів України. Критерієм якості послуг з вивезення побутових відходів є дотримання графіка вивезення побутових відходів, дотримання правил надання послуг з поводження з побутовими відходами, дотримання вимог законодавства щодо надання послуг з вивезення побутових відходів.
- (21) Механізм надання суб'єктами господарювання незалежно від форми їх власності послуг з поводження з побутовими відходами у містах, селищах і селах визначався Правилами надання послуг з поводження з побутовими відходами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2008 року № 1070.
- (22) Відповідно до пункту 3 Правил № 1070 послуги з поводження з побутовими відходами надавалися суб'єктом господарювання, визначеним органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах в установленому законодавством порядку виконавцем послуг з вивезення побутових відходів.
- (23) Процедура підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту визначена Порядком № 1173 (втратив чинність 30.08.2023 на підставі затвердження Кабінетом Міністрів України Порядку № 918).

- (24) Відповідно до пункту 4 Порядку № 1173 підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою держадміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом, виконавчим органом місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва у формах, передбачених Законом України «Про співробітництво територіальних громад».
- (25) Відповідно до пункту 55 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (в редакції, яка діяла до 01.05.2021) виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються питання визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.
- (26) Підпунктом 23 пункту «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (в редакції, яка діє з 01.05.2021) передбачено, що до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з вивезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.
- (27) Згідно зі статтею 35¹ Закону України «Про відходи» виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах визначає виконавця послуг з перевезення побутових відходів з певної території населеного пункту.

3.2. Закон України «Про управління відходами» та інші чинні нормативно-правові акти

- (28) Відповідно до підпунктів 6 та 23 пункту «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (в редакції від 03.08.2023) до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження, зокрема, щодо організації управління побутовими відходами, відходами будівництва та знесення, знешкодження та захоронення трупів тварин; визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів.
- (29) Згідно з підпунктом 7¹ пункту «б» частини першої статті 33 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать делеговані повноваження зі здійснення контролю за діяльністю суб'єктів господарювання у сфері управління побутовими відходами.
- (30) Закон України «Про управління відходами» набрав чинності 09.07.2023, у зв'язку з чим Закон України «Про відходи» втратив чинність та були внесені зміни до інших нормативно-правових актів.
- (31) Згідно з пунктом 4 частини другої статті 3 Закону України «Про управління відходами» основними принципами державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами, зокрема, є формування конкурентного середовища у сфері управління відходами – суб'єкти господарювання, органи державної влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не повинні вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію у сфері управління відходами.
- (32) Згідно з пунктом 3 частини першої статті 17 Закону України «Про управління відходами» суб'єкти господарювання у сфері управління відходами мають право брати

участь у встановленому законодавством порядку в конкурсах на набуття права виконання операцій із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів на певній території.

- (33) Відповідно до частини другої статті 26 Закону України «Про управління відходами» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері управління відходами належить, зокрема, визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів.
- (34) Відповідно до частини першої статті 30 Закону України «Про управління відходами» органи місцевого самоврядування забезпечують управління побутовими відходами згідно з правилами благоустрою населеного пункту, регіональними та місцевими планами управління відходами та забезпечують кожному утворювачу побутових відходів надання послуги з управління побутовими відходами.
- (35) Утворювачі побутових відходів, відповідно до частини другої статті 31 Закону України «Про управління відходами» зобов'язані:
- a. укладати договори з виконавцем послуги з управління побутовими відходами та вносити у встановленому порядку плату за послугу з управління побутовими відходами;
 - b. забезпечувати передачу побутових відходів до системи управління побутовими відходами, а побутові відходи, на які поширюється розширена відповідальність виробника, – до системи приймання або роздільного збирання, створеної організаціями розширеної відповідальності виробників;
 - c. забезпечувати у встановленому порядку роздільне збирання відходів за наявності об'єкта оброблення відходів.
- (36) Відповідно до частини першої статті 33 Закону України «Про управління відходами» послуга з управління побутовими відходами є комунальною послугою і надається відповідно до законодавства про житлово-комунальні послуги та правил, встановлених Кабінетом Міністрів України, з урахуванням регіональних та місцевих планів управління відходами та правил благоустрою населеного пункту.
- (37) Частиною третьою статті 33 Закону України «Про управління відходами» визначено, що суб'єкти господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Виконавчий орган місцевої ради на конкурсних засадах може визначити декількох суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність із збирання та перевезення побутових відходів, на території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні).
- (38) Відповідно до частини п'ятої статті 33 Закону України «Про управління відходами» виконавцем послуги з управління побутовими відходами є суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку, або адміністратор послуги з управління побутовими відходами.
- (39) Правила № 835 набули чинності 15.08.2023.
- (40) Відповідно до пункту 2 Правил № 835 виконавець послуги – суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку, або адміністратор послуги.
- (41) Відповідно до пункту 6 Правил № 835 суб'єкти господарювання, які здійснюють операції із збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах відповідно до затвердженого

Кабінетом Міністрів України порядку згідно з частиною третьою статті 33 Закону України «Про управління відходами».

- (42) Порядок № 918 набув чинності 30.08.2023.
- (43) Відповідно до пункту 1 Порядку № 918 цей порядок визначає процедуру підготовки та проведення конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів відповідно до правил благоустрою населеного пункту, регіональних та місцевих планів управління відходами на відповідній території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів. Тобто, конкурс з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів проводиться за наявності, зокрема, місцевого плану управління відходами на відповідній території територіальної громади.
- (44) Відповідно до пунктів 2 та 4 Порядку № 918 підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою держадміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом.
- (45) Згідно з пунктом 12 Порядку № 918 організатор конкурсу оприлюднює конкурсну документацію, передбачену пунктом 10 цього Порядку, а також оголошення про дату, час та місце проведення конкурсу на своєму офіційному веб-сайті не пізніше ніж за 30 календарних днів до проведення конкурсу.
- (46) Відповідно до пункту 29 Порядку № 918 переможцем (переможцями) конкурсу визначається його учасник або декілька учасників, що відповідає (відповідають) кваліфікаційним вимогам, за результатами розгляду конкурсних пропозицій.
- (47) Відповідно до пункту 33 Порядку № 918:
- a. у рішенні про визначення переможця (переможців) конкурсу зазначається строк, протягом якого переможець (переможці) має (мають) право здійснювати операції із збирання та перевезення побутових відходів і який становить п'ять років з дати укладення договору на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів.
 - b. у разі коли в конкурсі взяв участь тільки один учасник і конкурсною комісією прийнято рішення щодо визначення його переможцем конкурсу або у випадку прийняття конкурсною комісією рішення про відхилення конкурсних пропозицій всіх учасників конкурсу, крім одного, строк, на який він визначається переможцем конкурсу на певній території територіальної громади, повинен становити 12 місяців, після чого організатором конкурсу проводиться новий конкурс.
- (48) Таким чином, виконавці послуг з вивезення побутових відходів / здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів повинні бути визначені органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах з дотриманням державних норм і стандартів, зокрема:
- до 01.05.2021 питання щодо визначення на конкурсних засадах виконавців послуг з вивезення побутових відходів вирішувалося виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради, підготовка та проведення конкурсу мала забезпечуватися виконавчим органом сільської, селищної, міської ради, відповідно до Порядку № 1173;
 - з 01.05.2021 питання щодо визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з вивезення побутових відходів, підготовка та проведення такого конкурсу належить до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, відповідно до Порядку № 1173;

- з 30.08.2023 питання щодо визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з збирання та перевезення побутових відходів, підготовка та проведення такого конкурсу належить до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад.

- (49) Наразі, зважаючи на норми законодавства, ринок послуг із збирання та перевезення побутових відходів у територіальних межах Кутської сільської ради Косівського району Івано-Франківської області не повинен функціонувати без визначених у встановленому законодавством порядку (кокурсному відборі) виконавців послуг з вивезення побутових відходів / суб'єктів господарювання, що здійснюють операцій із збирання та перевезення побутових відходів.
- (50) Враховуючи вищезазначене, органи місцевого самоврядування в особі виконавчих комітетів/органів сільської, селищної, міської ради зобов'язані визначити організаторів проведення вказаних конкурсів, ініціювати процеси підготовки до проведення конкурсів, розробку конкурсних документацій та проведення конкурсів на визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на конкурсних засадах в межах певної території населених пунктів.
- (51) Потенційним конкурентами на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів є суб'єкти господарювання, які мають відповідну матеріально-технічну базу, технології, але з певних причин не реалізують ці можливості. Зокрема, до такої бази відносяться сміттесортувальні, сміттєпереробні станції (лінії, комплекси), спеціалізований автотранспорт для збору, вивезення побутових відходів. Також, конкурентами можуть вважатися суб'єкти господарювання, які можуть увійти на ринок з метою надання послуг із збирання та перевезення побутових відходів.

4. **Обставини, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції**

- (52) Відділенням встановлено, що відповідно до інформації Кутської селищної ради в особі виконавчого комітету, наданої листом від 30.01.2025 № 171/04-10/25 (вх. від 31.01.2025 № 63-01/268), протягом січня 2020 року - січня 2025 року на конкурсних засадах виконавці послуг з вивезення побутових відходів / суб'єкти господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавці відповідних послуг) у встановленому законодавством порядку на території населених пунктів, на які поширюються повноваження Кутської селищної ради, не визначалися.
- (53) У листі Кутська селищна рада в особі виконавчого комітету зазначила, що протягом січня 2020 року – січня 2025 року послуги з вивезення твердих побутових відходів здійснювали:
- КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «КУТСЬКИЙ КОМБІНАТ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ» (ідентифікаційний код юридичної особи – *інформація з обмеженим доступом*) протягом 28.01.2020 – 02.08.2022;
 - ФОП Демчук Т.М. (РНОКПП - *інформація з обмеженим доступом*) протягом 03.08.2022 – 30.01.2025.
- (54) Виконавець послуг з вивезення побутових відходів впродовж вищезазначеного періоду визначався Кутською селищною радою відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі», постанови Кабінету Міністрів від 12.10.2022 № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» (*інформація міститься в листі Кутської селищної ради від 30.01.2025 № 171/04-10/25 (вх. від 31.01.2025 № 63-01/268)*).

- (55) Закон України «Про публічні закупівлі» не поширюється на проведення конкурсу з визначення суб'єкта господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавця відповідних послуг). Так, відповідно до пункту 5 частини шостої статті 3 дія закону України «Про публічні закупівлі» для замовників, які провадять діяльність в окремих сферах господарювання не поширюється у разі , якщо предметом закупівлі є товари, роботи і послуги, якщо ціни (тарифи) на них затверджуються державними колегіальними органами, іншими органами влади відповідно до їх повноважень або визначаються в порядку, встановленому зазначеними органами, у тому числі якщо визначення таких цін здійснюється на аукціонах.
- (56) Таким чином, закупівлі, проведені Кутською селищною радою в системі Прозоро з ідентифікаторами закупівель UA-2022-02-15-003302-а та UA-2024-12-27-009102-а є неконкурентними закупівлями, що передбачають укладання прямого договору з постачальником та публікацію звіту про договір про закупівлю в системі Прозоро на підставі пунктів 11 та 13 особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі» та не передбачали попереднього проведення конкурентної процедури закупівлі.
- (57) Чинними нормативно-правовими актами у сфері житлово-комунальних послуг передбачено надання послуг із збирання та перевезення побутових відходів саме суб'єктами господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавцями відповідних послуг), які визначені органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах, в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.
- (58) Таким чином, посилання Кутською селищною радою в особі виконавчого комітету на Закон України «Про публічні закупівлі» щодо права суб'єктів господарювання надавати послуги із збирання та перевезення побутових відходів за результатами проведення торгів в системі Прозоро є безпідставним.
- (59) Відповідно до частин першої та четвертої статті 34 Закону України «Про управління відходами» до повноважень Кабінету Міністрів України належить затвердження Порядку формування середньозваженого тарифу на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів (Постанова Кабінету Міністрів від 26.09.2023 № 1031).
- (60) Відповідно до пункту 3 частини першої статті 17 Закону України «Про управління відходами» суб'єкти господарювання у сфері управління відходами мають право брати участь у встановленому законодавством порядку в конкурсах на набуття права виконання операцій із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів на певній території.
- (61) Слід зазначити, що конкурс по своїй суті – це конкурентний спосіб надання права на збирання та перевезення побутових відходів. Основною метою проведення таких конкурсів є розвиток конкуренції та вибір на конкурсних засадах виконавців відповідних послуг, які спроможні забезпечувати якісне надання послуг за прийнятними цінами.
- (62) Відповідно до пункту 3 Порядку № 918 учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері управління побутовими відходами. Кількість учасників конкурсу не обмежується.
- (63) Вимоги до учасників конкурсу передбачені критеріями відповідності конкурсних пропозицій кваліфікаційним вимогам згідно з додатком 1 до Порядку.
- (64) Тобто, у встановленому законодавством порядку передбачено дотримання спеціальних вимог для участі у конкурсі.

- (65) Відповідно до пункту 11 Порядку умови проведення конкурсу є обов'язковими для конкурсної комісії та його учасників.
- (66) Статтею 25 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» встановлено, що послуга з поводження з побутовими відходами надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом та вимогами правил надання послуг з поводження з побутовими відходами, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.
- (67) Невизначення на конкурсних засадах Кутською селищною радою в особі виконавчого комітету виконавців послуг з вивезення побутових відходів / суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг) у встановленому законодавством порядку, може обмежувати право певних осіб, які мали (мають) намір взяти участь у такому конкурсі, змагатися за право здійснення відповідної господарської діяльності на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів відповідно.
- (68) За умов проведення конкурсу, між учасниками відбувалося б змагання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, що є змістом поняття конкуренції згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (69) За наявною у Відділення інформацією, отриманою з офіційних сайтів органів місцевого самоврядування, послуги із збирання та перевезення побутових відходів у Косівському районі Івано-Франківської області надають, зокрема, МКП «Косів» Косівської міської ради (ідентифікаційний код *(інформація з обмеженим доступом)*), фізична особа-підприємець Максимюк І.І. (РНОКПП *(інформація з обмеженим доступом)*), КП «КАРПАТИ-КПБ» (ідентифікаційний код *(інформація з обмеженим доступом)*), Товариство з обмеженою відповідальністю «АВЕ ІВАНО-ФРАНКІВСЬК» (ідентифікаційний код *(інформація з обмеженим доступом)*), КП «РОЖНІВСЬКА ОТГ» (ідентифікаційний код *(інформація з обмеженим доступом)*) та інші.
- (70) Отже, ринок послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території Івано-Франківської області, з огляду на наявність учасників, є потенційно конкурентним. Проте, з огляду на законодавчі особливості набуття статусу виконавця послуг із збирання та перевезення побутових відходів у визначених територіальних межах, реалізація конкурсного відбору серед діючих учасників відповідного ринку в межах окремих територіальних громад має здійснюватися саме органами місцевого самоврядування шляхом проведення конкурсів.
- (71) Крім того, пунктом 33 Порядку передбачено, що у рішенні про визначення переможця (переможців) конкурсу зазначається строк, протягом якого переможець (переможці) має (мають) право здійснювати операції із збирання та перевезення побутових відходів і який становить п'ять років з дати укладення договору на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів.
- (72) Відповідно до пункту 33 Порядку № 918, у разі коли в конкурсі взяв участь тільки один учасник і конкурсною комісією прийнято рішення щодо визначення його переможцем конкурсу або у випадку прийняття конкурсною комісією рішення про відхилення конкурсних пропозицій всіх учасників конкурсу, крім одного, строк, на який він визначається переможцем конкурсу на певній території територіальної громади, повинен становити 12 місяців, після чого організатором конкурсу проводиться новий конкурс.
- (73) Таким чином, бездіяльність Кутської селищної ради в особі виконавчого комітету, яка полягає у невизначенні на конкурсних засадах виконавця послуг із збирання та перевезення побутових відходів/ суб'єкта господарювання на здійснення операцій із

збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг) призвела до відсутності ринкових конкурентних умов між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням.

- (74) Застосування принципів конкуренції, як вирішального фактору розвитку ринкової економіки для органів виконавчої влади і місцевого самоврядування полягає у встановленні прозорих процедур проведення конкурсів, тендерів, з залученням якомога більшого кола учасників.

5. Правова кваліфікація

- (75) Згідно зі статтею 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та Законами України.
- (76) Статтею 42 Конституції України передбачено, що кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускається зловживання монополієм становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція.
- (77) Відповідно до частини третьої статті 18 Господарського кодексу України органам державної влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачене законодавством. Законом можуть бути встановлені винятки з цього правила з метою забезпечення національної безпеки, оборони чи інших загальносуспільних інтересів.
- (78) Виконання органами місцевого самоврядування обов'язку щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання повинно відбуватися саме завдяки власним досягненням, без впливу зовнішніх чинників, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (79) Недотримання зазначених принципів призводить до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції та, відповідно, до незабезпечення органами місцевого самоврядування заходів, які сприяють розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму.
- (80) Органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринку житлово-комунальних послуг, визначаючи у порядку, встановленому законодавством, на конкурсних засадах, виконавців житлово-комунальних послуг.
- (81) Згідно з частиною першою статті 31 Господарського кодексу України дискримінацією суб'єктів господарювання органами влади у цьому кодексі визнається, зокрема, обмеження прав суб'єктів господарювання щодо придбання та реалізації товарів.
- (82) Органи місцевого самоврядування мають право на вільне прийняття рішень з питань, віднесених до її компетенції, а також обов'язок після прийняття цих рішень враховувати права інших осіб.
- (83) Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний

вплив на конкуренцію.

- (84) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (85) Згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (86) Відповідно до пункту 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є антиконкурентні дії органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю.
- (87) Таким чином, бездіяльність Кутської сільської ради в особі виконавчого комітету, яка полягає у не проведенні на території Кутської сільської ради Косівського району Івано-Франківської області:

- конкурсу на визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів до 30.08.2023;

- з 30.08.2023 конкурсу на визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг), містить ознаки порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів.

Ураховуючи наведене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цього порушення і умов, що йому сприяють, керуючись пунктом 10 частини п'ятої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», підпунктом 13 пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Кутській селищній раді в особі виконавчого комітету (ідентифікаційний код юридичної особи – *інформація з обмеженим доступом*) припинити бездіяльність, яка містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції, шляхом визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (виконавців відповідних послуг) у встановленому законодавством порядку на території

населених пунктів, на які поширюються повноваження Кутської селищної ради.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду рекомендацій Кутською сільською радою необхідно повідомити Західне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (за адресою: вул. Коперника, 4, м. Львів, 79005, E-mail: lv@amcu.gov.ua) у 2-х місячний термін з дня їх отримання із наданням копій підтверджуючих документів.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Голова Колегії,
Голова Відділення

Олександр КРИЖАНОВСЬКИЙ